

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 1

Qualificació				TR	
Exercici 1	Pregunta I				
	Pregunta II	a			
		b			
Pregunta III					
Exercici 2					
Exercici 3					
Suma de notes parcials					
Qualificació final					

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

La prova consta de tres exercicis, que trobareu a les pàgines 2-5 (exercici 1), pàgina 8 (exercici 2) i pàgina 10 (exercici 3).

En cada exercici heu d'escollir UNA de les dues opcions (A o B).

Tingueu en compte que l'exercici 1 consta, al seu torn, de tres preguntes.

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu una de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text).

OPCIÓ A

I heus aquí que, mentre parlo, algú atansa aquest tros de cera al foc. El que hi quedava de sabor es desprèn, l'olor s'esvaeix, canvia de color, perd la forma, augmenta de grandària, es fon, s'escalfa, a penes es pot tocar i, si el palpem, no emet cap so. Subsisteix la mateixa cera, després d'aquests canvis? Hem de confessar que subsisteix la mateixa cera, i ningú no ho pot negar. Què és, doncs, el que coneixíem tan distintament d'aquell tros de cera?

Certament, no pot ser res del que he notat mitjançant els sentits, ja que totes les coses percebudes pel gust, l'olfacte, la vista, el tacte o l'oïda han canviat i, malgrat tot, continua havent-hi la mateixa cera. Potser és el que ara penso, això és: que la cera no era ni aquesta dolçor de mel, ni aquesta agradable olor de flors, ni aquesta blancor, ni aquesta figura, ni aquest so, sinó tan sols un cos que poc abans se'm manifestava sota aquestes formes i, ara, sota unes altres. Però què és, parlant amb precisió, el que jo imagino quan la concebo d'aquesta manera? Considerem-ho atentament i, apartant totes les coses que no pertanyen a la cera, vegem què en resta. Certament, només alguna cosa extensa, flexible i mutable. [...]

Però què és aquest tros de cera que només pot ser comprès per l'enteniment o per l'esperit? Sens dubte, és el mateix que veig, que toco, que imagino; en fi, és el mateix que conec des del començament. Ara bé, el que cal remarcar amb força és que la percepció del tros de cera no és en absolut una visió, ni un tacte, ni una imaginació (i no ho ha estat mai, tot i que abans ho semblés), sinó una inspecció de l'esperit [...].

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, II

Pregunta I. Expliqueu breument (entre vuitanta i cent vint paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]

a) «distintament»:

b) «esperit»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons René Descartes, de la següent afirmació del text: «la percepció del tros de cera no és en absolut una visió, ni un tacte, ni una imaginació [...], sinó una inspecció de l'esperit». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Comenceu a respondre a aquesta pregunta aquí sota; podeu continuar escrivint a les pàgines 6 i 7.]

OPCIÓ B

Sempre que els legisladors intentin d'arrabassar i de destruir la propietat del poble, o de reduir els homes a la condició d'esclaus sota un poder arbitrari, es posen en estat de guerra amb el poble, i aquest, a partir d'aleshores, resta eximit de tota obediència i pot acollir-se al refugi comú que Déu ha ofert a tots els homes contra la força i la violència. [...]

Aquesta doctrina d'un poder en mans del poble per a recuperar la seguretat tot nomenant un nou legislatiu quan els legisladors han actuat contràriament a la missió que els havien encomanat i han envaït les propietats dels seus súbdits, és la millor defensa contra la rebel·lió i el mitjà més eficaç per a evitar-la. La rebel·lió no és pas una oposició a les persones, sinó a l'autoritat, i aquesta es basa únicament en les constitucions i en les lleis del govern: sigui qui sigui aquell qui per la força les infringeixi i per la força en justifiqui la violació, haurà de ser considerat verament i pròpiament com un rebel. Atès que els homes, en unir-se en societat i formar un govern civil, n'han exclòs la força i han introduït unes lleis per a la defensa de la propietat, de la pau i de la unitat entre ells, qui usi de nou la força per a oposar-se a les lleis és evident que es rebella, i que fa que torni l'estat de guerra, i cal considerar-lo un veritable rebel. I, a això, els qui hi són més propensos són el que tenen el poder (atesa l'autoritat de què se saben posseïdors, la temptació d'emprar la força que tenen a les mans i els afalacs dels que els envolten). La manera més adient de prevenir el mal és mostrar els perills i la injustícia de tals actituds a aquells qui estiguin més temptats a adoptar-les.

John LOCKE. *Segon tractat sobre el govern civil*, capítol XIX

Pregunta I. Expliqueu breument (entre vuitanta i cent vint paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text el mot i l'expressió següents: [1 punt]

a) «rebel»:

b) «estat de guerra»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons John Locke, de la següent afirmació del text: «Sempre que els legisladors intentin d'arrabassar i de destruir la propietat del poble, o de reduir els homes a la condició d'esclaus sota un poder arbitrari, es posen en estat de guerra amb el poble, i aquest, a partir d'aleshores, resta eximit de tota obediència.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Locke que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Podeu continuar responent aquí a la pregunta III de l'exercici 1.]

Exercici 2

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Compareu el paper que té la idea d'un geni maligne en l'argumentació de Descartes a les *Meditacions metafísiques*, amb el paper que té la idea de Déu en l'argumentació de l'autor en aquesta mateixa obra. [2 punts]

OPCIÓ B. Compareu la concepció de Locke sobre quan una societat és justa (o sobre quan un govern està legitimat) amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

Exercici 3

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

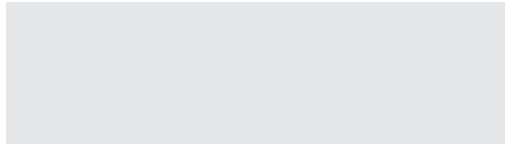
OPCIÓ A. Suposem que una amiga ens diu el següent: «Fa una mica més de deu anys que a casa tenim un gos, que es diu Tro. Ara acabo de mirar una foto de fa deu anys, on se'm veu jugant amb el Tro, que aleshores era un cadell molt bufó de quatre mesos. Aquell gosset de la foto és el mateix gos que ara tinc al meu costat, el Tro (l'únic gos que hem tingut a casa). Ara bé, *el que em permet afirmar que el gosset amb qui estic jugant en aquella foto és el gos que ara té deu anys i que està ajagut aquí al meu costat, no són pas els sentits: el gosset de la foto té una aparença molt diferent de la que té el Tro ara.*» Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació final (en lletra cursiva) que fa la nostra amiga en aquest text. Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

OPCIÓ B. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «El fet que hi hagi persones o col·lectius que, quan creuen que s'actua en contra dels seus drets o dels seus interessos, estiguin disposats a dur a terme accions de protesta que creïn alteracions importants en la vida quotidiana dels altres ciutadans contribueix a fer que els governs intentin actuar sense perjudicar greument ningú i, en aquest sentit, i potser paradoxalment, contribueix al bon funcionament de la societat.» Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

--	--

--	--

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 5

Qualificació				TR	
Exercici 1	Pregunta I				
	Pregunta II	a			
		b			
Pregunta III					
Exercici 2					
Exercici 3					
Suma de notes parcials					
Qualificació final					

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

La prova consta de tres exercicis, que trobareu a les pàgines 2-5 (exercici 1), pàgina 8 (exercici 2) i pàgina 10 (exercici 3).

En cada exercici heu d'escollir UNA de les dues opcions (A o B).

Tingueu en compte que l'exercici 1 consta, al seu torn, de tres preguntes.

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu una de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text).

OPCIÓ A

Mentrestant, que l'utilitarista no es cansi mai de proclamar que la moral de l'autosacrifici és una possessió que li pertany a ell amb el mateix dret que els pertany a l'estoic o al transcendentalista. La moral utilitarista reconeix en els éssers humans el poder de sacrificar el seu bé més gran pel bé dels altres. Només es nega a admetre que el sacrifici sigui un bé en ell mateix. Un sacrifici que no augmenta, o no tendeix a augmentar, la suma total de felicitat, el considera malaguanyat. L'única autorenúncia que aplaudeix és la que es consagra a la felicitat dels altres, o a algun dels mitjans que la faciliten; sigui la de la humanitat considerada col·lectivament, sigui la d'individus particulars dins dels límits imposats per l'interès col·lectiu de la humanitat.

John Stuart MILL. *Utilitarisme*, II

Pregunta I. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]

a) «felicitat»:

b) «mitjans»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons John Stuart Mill, de la següent afirmació del text: «La moral utilitarista reconeix en els éssers humans el poder de sacrificar el seu bé més gran pel bé dels altres. Només es nega a admetre que el sacrifici sigui un bé en ell mateix.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Comenceu a respondre a aquesta pregunta aquí sota; podeu continuar escrivint a les pàgines 6 i 7.]

OPCIÓ B

Em cal considerar que soc un home que té per costum dormir a la nit i representar-me en somnis les mateixes coses [...] que els insensats imaginen mentre estan desperts. Quants cops m'ha passat que somiava, a la nit, que era aquí, vestit com ara i que em trobava a prop del foc, quan de fet estava desvestit a dintre el llit?

[...]

Potser no seria una mala conclusió dir que la física, l'astronomia, la medicina i totes les altres ciències que depenen de la consideració de les coses compostes són molt dubtoses i insegures; però que l'aritmètica, la geometria i les altres ciències d'aquest gènere, que no tracten sinó de coses molt simples i molt generals, sense preocupar-se gaire de si són a la natura o no hi són, contenen coses certes i indubtables. Perquè tant si vetllo com si dormo, dos més tres faran sempre cinc, i el quadrat mai no tindrà més de quatre costats [...].

Tanmateix, fa molt de temps que tinc en el meu esperit una certa opinió segons la qual hi ha un Déu que ho pot tot [...]. Ara, qui em pot assegurar que aquest Déu no ha fet precisament que no hi hagi ni terra ni cel, ni cap cos extens ni cap figura, ni magnitud ni lloc, i que, així i tot, jo tingui les sensacions d'aquestes coses, i que tot em sembli que existeix tal com jo ho veig? I a més, com que de vegades penso que els altres s'enganyen, fins i tot en les coses que creuen saber amb tota certesa, qui sap si aquest Déu no ha volgut que jo m'enganyi sempre que sumo dos més tres o que compto els costats d'un quadrat [...]. Potser Déu no ha volgut que jo m'enganyi d'aquesta manera, ja que es diu que és supremament bo. [...]

Suposaré, doncs, que hi ha, no precisament un Déu [...], sinó un geni maligne, tan poderós com astut, que ha posat tot el seu enginy a enganyar-me.

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, I

Pregunta I. Expliqueu breument (entre vuitanta i cent vint paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents: [1 punt]

a) «magnitud»:

b) «certesa»:

Pregunta III. Expliqueu quin paper té l’afirmació del text «Suposaré, doncs, que hi ha, no precisament un Déu [...], sinó un geni maligne, tan poderós com astut, que ha posat tot el seu enginy a enganyar-me» en allò que René Descartes vol defensar en les *Meditacions metafísiques*. En particular, heu d’explicar què porta Descartes a considerar aquesta hipòtesi i quines són les línies generals de la resposta que l’autor ofereix després a la situació plantejada per aquesta hipòtesi de la «Meditació I». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Podeu continuar responent aquí a la pregunta III de l'exercici 1.]

Exercici 2

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Compareu la concepció de Mill sobre si tinc (o no) l'obligació de compartir el meu menjar, quan en tinc més del que necessito, amb algú que té gana i m'ha demanat si li puc donar una part del que tinc jo, amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

OPCIÓ B. Compareu la concepció de Descartes sobre la naturalesa humana amb la concepció sobre la naturalesa humana d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

Exercici 3

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

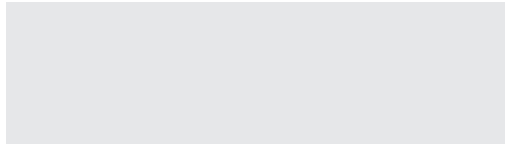
OPCIÓ A. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «És bo evitar que hi hagi persones que pateixin; per tant, si hi ha maneres de manipular els gàmetes (òvuls o espermatozoides) per a assegurar que els nadons que s'engendrin no tindran cap malaltia, s'hauria de fer.» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

OPCIÓ B. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb les dues afirmacions següents: «No tenim realment cap bona raó per a pensar que, a més d'un cos, les persones tenen una ànima o esperit, que és diferent del cos. I si no es té una bona raó per a creure que un cert tipus de cosa existeix, no s'hauria de creure que existeix.» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

--	--

--	--

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans